

## بررسی آگاهی و رفتار پیشگیرانه دانش آموزان پسر مقطع دبیرستان شهر فسا در مورد مصرف سیگار بر اساس

### مدل اعتقاد بهداشتی

دانشجو: فخرالدین فخرایی      استاد راهنما: دکتر افسانه قاسمی

استاد مشاور: دکتر علی خانی جیحونی - دکتر عزیزا... دهقان

### چکیده

**زمینه و هدف:** اعتیاد به مصرف سیگار در حال حاضر به عنوان یک مشکل جهانی و فراگیر و شایع ترین عامل قابل پیشگیری مرگ و میر در جهان مطرح شده است، بطوریکه حدود یک هشتم کل مرگ در جهان را در بر می گیرد. با توجه به اهمیت پیشگیری از مصرف دخانیات به ویژه در پسران دبیرستانی که بخش اعظم نوجوانان کشور را در بردارند، هدف این پژوهش تعیین آگاهی و نگرش دانش آموزان پسر مقطع دبیرستان در مورد مصرف سیگار بر اساس مدل اعتقاد بهداشتی شهر فسا می باشد.

**مواد و روش ها:** در این مطالعه مشاهده ای- مقطعی ۲۵۰ نفر از دانش آموزان پسر مقطع دبیرستان شهر فسا مورد مطالعه قرار گرفتند. ابتدا به روش خوشه ای ۵ دبیرستان را بصورت تصادفی مشخص نموده و بطور تصادفی ۵۰ نفر از دانش آموزان هر دبیرستان تعیین شده را وارد مطالعه خود کردیم. سپس پرسشنامه چند قسمتی در برگیرنده اطلاعات جمعیت شناختی و سازه های الگوی اعتقاد بهداشتی به آن ها داده شد. سازه های الگوی اعتقاد بهداشتی با مقیاس لیکرت ۵ گزینه ای سنجیده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS ورژن ۱۶ و جهت تحلیل داده ها از جداول توزیع فراوانی، ضریب همبستگی پیرسون، آنالیز واریانس و رگرسیون خطی استفاده شد.

**نتایج:** میانگین سنی دانش آموزان مطالعه ما  $16 \pm 0.65$  بود. میانگین نمرات آگاهی، رفتار، حساسیت درک شده، شدت درک شده، منافع درک شده، موانع درک شده و خودکارآمدی دانش آموزان به ترتیب  $5 \pm 1.00$ ،  $3 \pm 1.03$ ،  $3 \pm 0.01$ ،  $9 \pm 1.00$ ،  $10 \pm 1.00$ ،  $5 \pm 1.00$ ،  $7 \pm 1.00$  بود. با افزایش سن میزان آگاهی، حساسیت درک شده، شدت درک شده و منافع درک شده به صورت معنی داری افزایش داشت.

**نتیجه گیری:** علی رغم تلاش های زیاد در این زمینه بسیاری از نوجوانان از پیامدهای زیان بار سیگار آگاهی کافی را ندارند. بنابراین لازم است آگاهی رسانی درباره زیان های مصرف سیگار بخشی از محتوای برنامه پیشگیری باشد. این آگاهی رسانی از راه های مختلفی باید صورت گیرد که مهمترین آن ها آموزش والدین است.

**کلمات کلیدی:** دانش آموزان پسر، مدل اعتقاد بهداشتی، سیگار.

# **The knowledge and preventive behaviour of boy's high school students about smoking on the health belief model city of Fasa**

Student: Fakhroddin Fakhraei supervisor: Dr Afsaneh Ghasemi

Advisor: Dr Ali khani jeihooni, Dr Azizallah Dehghan

## **Abstract**

**Background & Objective:** Addiction to smoking is now a universal problem and the most common preventable cause of death in the world that takes about one-eighth of all deaths, worldwide. Given the importance of smoking prevention, particularly in high school boys that makes the majority of adolescents in their country, the aim of this study was to determine the knowledge and attitude of high school students about smoking based on the Health Belief Model in Fasa County.

**Materials and Methods:** This was an observational-cross-sectional study on 250 high school boy students at Fasa County. The cluster sampling has identified 5 high school and randomly assigned 50 students from each school were into our study. The multi-part questionnaire including demographic information and health belief model structures were given to them. Health belief model structures with 5 options Likert scale were measured. For data analysis, SPSS version 16 software and data analysis of frequency tables, Pearson correlation coefficient, ANOVA and linear regression were used

**Results:** Mean age  $\pm$  standard deviation of students was  $16 \pm 0/65$ . Mean score  $\pm$  standard deviation of awareness, attitude, perceived susceptibility, perceived severity, perceived benefits, perceived barriers and efficacy of health belief model were  $5 \pm 1/00$ ,  $3 \pm 1/03$ ,  $3 \pm 1/00$ ,  $9 \pm 1/00$ ,  $10 \pm 1/00$ ,  $5 \pm 1/00$ ,  $7 \pm 1/00$ , respectively. With increasing age, the knowledge, perceived susceptibility, perceived severity and perceived benefits significantly increased.

**Conclusion:** Despite great effort in the field, many teens are not adequately aware of the consequences of harmful cigarettes. Therefore, it is necessary to raise their awareness about the harms of smoking prevention program. This awareness needs to be done in many ways the most important of which is education of parents

**Key words:** high school, students, health belief model, boy.